

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie

LLU.411.7.1.2023

**Pani
Teresa Wyłupek
Lubelski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Roślin i Nasiennictwa**

ul. Diamentowa 6
20-447 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr I/23/004 Wykonanie planu finansowego wybranych jednostek budżetowych funkcjonujących
w ramach części 85/06 - województwo lubelskie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie, 20-447 Lublin, ul. Diamentowa 6 (dalej: WIORiN lub Inspektorat).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Teresa Wyłupek, Lubelski Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie od 1 sierpnia 2016 r. (dalej: LWIORiN lub Wojewódzki Inspektor).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Realizacja dochodów budżetowych i podejmowanie działań windykacyjnych.2. Realizacja planu finansowego wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich.3. Zatrudnienie i wynagrodzenia.4. Prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie operacji finansowych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2023, z uwzględnieniem zdarzeń z okresu wcześniejszego i późniejszego mającego istotny wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Agnieszka Kulik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/170/2023 z 29 listopada 2023 r. (akta kontroli str. 1-3)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Zrealizowane przez WIORiN dochody w 2023 r. były o 19,5% niższe od wykonanych w 2022 r., co wynikało głównie z mniejszej liczby nieprawidłowości stwierdzonych podczas prowadzonych przez WIORiN kontroli, które skutkowały nałożeniem np. kary grzywny lub administracyjnej kary pieniężnej. Należności za przeprowadzenie kontroli fitosanitarnych ujmowano w ewidencji księgowej pod datą wystawienia rachunku i w prawidłowej wysokości. Zaległości z tytułu dochodów na 30 września 2023 r. były o 158% wyższe w porównaniu do stanu na koniec 2021 r. Było to spowodowane trudnościami w odzyskaniu od podmiotów zagranicznych należnych kwot z tytułu przeprowadzonych przez WIORiN granicznych kontroli fitosanitarnych. Podejmowano prawidłowe i terminowe działania w celu windykacji zaległości z tytułu należności budżetowych, a udzielone ulgi w ich spłacie były uzasadnione. Nieprawidłowe zaewidencjonowanie umorzenia należności w kwocie 2 tys. zł nie miało wpływu na realizację dochodów i dane wykazane w sprawozdaniach budżetowych.

Objęte badaniem wydatki WIORiN zostały poniesione zgodnie z planem finansowym oraz służyły realizacji celów jednostki. Przyznane środki z rezerw celowych zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Zamówienia publiczne udzielane były zgodnie z zachowaniem zasady konkurencyjności.

Wydatki na wynagrodzenia wykonano w granicach limitów określonych w planie finansowym, premie, nagrody i dodatki zadaniowe przyznawano zgodnie z ustalonymi zasadami. Cztery z 20 badanych dodatków zadaniowych przyznane

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

zostały pracownikom – członkom Korpusu Służby Cywilnej³ za zadania, które nie miały charakteru urzędniczego, tj. sprzątanie pomieszczeń i utrzymanie porządku na terenie posesji zajmowanej przez Inspekcję.

Kontrolowane sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych zostały sporządzone na podstawie ewidencji księgowej. Były prawidłowe pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, z wyjątkiem rocznego sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27 za 2022 r. W sprawozdaniu tym zawyżono o 29% należności pozostałe do zapłaty poprzez wykazanie nieuregulowanych należności w kwocie 24,5 tys. zł, których termin płatności przypadał na 2023 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja dochodów budżetowych i podejmowanie działań windykacyjnych.

Opis stanu faktycznego

1.1. Zrealizowane przez WIORiN dochody budżetowe wyniosły 1712,3 tys. zł w 2022 r. oraz 1377,8 tys. zł w 2023 r. i stanowiły odpowiednio 140,2% i 83,8% planu. Niewykonanie planu dochodów w 2023 r. i osiągnięcie dochodów niższych o 19,5% niż w 2022 r. wynikało m.in. z mniejszej liczby nieprawidłowości stwierdzonych podczas prowadzonych przez WIORiN kontroli, które skutkowały nałożeniem kary grzywny lub administracyjnej kary pieniężnej. Dochody nieplanowane w 2023 r. wyniosły 1 tys. zł i zostały wykonane głównie z odsetek od nieterminowych wpłat.

(akta kontroli str. 4, 9-11, 436, 445-449)

1.2. Według sprawozdań z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27, zaległości z tytułu dochodów na 30 września 2023 r. wyniosły 98,1 tys. zł i były wyższe od zaległości na 31 grudnia: 2022 r. i 2021 r. odpowiednio o: 38,3 tys. zł (64,1%) i 60,1 tys. zł (158,1%). Według stanu na 30 września 2023 r. najwyższe zaległości wynikały z nieuregulowanych opłat za przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej oraz odsetek z tego tytułu.

(akta kontroli str. 5-8, 13)

Analiza 32 rachunków⁵ wystawionych przez WIORiN w okresie od 17 do 21 maja 2023 r. z tytułu przeprowadzonych kontroli fitosanitarnych na łączną kwotę 4,6 tys. zł, wykazała, że należności wynikające z tych rachunków zostały ujęte w ewidencji księgowej pod datą rachunku i w prawidłowej kwocie.

(akta kontroli str. 22-23)

Analiza 13 zaległości, wykazanych w sprawozdaniu Rb-27 na dzień 30 września 2023 r. na łączną kwotę 64,5 tys. zł wykazała m.in., że:

- kwota 60,6 tys. zł stanowiła należności od dwóch podmiotów zagranicznych z tytułu opłat za przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnych w latach 2022-2023. Inspektorat podejmował działania w celu ich windykacji polegające na wysyłaniu do podmiotów wezwań i maili. W lipcu 2023 r. Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa (dalej: GIORiN) poinformował WIORiN, że wystąpił do Ministra Finansów o zajęcie stanowiska w kwestii egzekwowania należności z tytułu opłat za przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej

³ Dalej: KSC.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Rachunki od numeru OGK.3212.1.1.399.2023 do numeru OGK.3212.1.1.430.2023.

od podmiotów odpowiedzialnych za przesyłkę, mieszkających lub prowadzących działalność gospodarczą w innym niż RP państwie członkowskim oraz przekazał pismo Ministra Finansów w tej sprawie. W piśmie tym Minister Finansów wskazał, że kwestie dotyczące współpracy międzynarodowej przy dochodzeniu należności publiczno-prawnych reguluje ustawa dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych⁶, stanowiąca transpozycję dyrektywy Rady 2010/24/UE z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń⁷. Współpraca ta może również wynikać z umowy zawartej przez UE z państwem trzecim. Opłaty za przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej nie są objęte katalogiem określonym w art. 2 ww. ustawy o wzajemnej pomocy. Ministrowi Finansów nie jest znana umowa międzynarodowa ani inne przepisy prawa międzynarodowego zobowiązujące Polskę do współpracy z innymi państwami przy dochodzeniu należności z tytułu opłat za przeprowadzenie granicznej kontroli fitosanitarnej;

- w 11 sprawach dotyczących zaległości na kwotę 3,9 tys. zł, upomnienia skierowano w terminie nieprzekraczającym tygodnia od upływu terminu płatności. Dwie należności zostały uregulowane;
- w dziewięciu sprawach, niezwłocznie po upływie terminów zapłaty wskazanych w upomnieniach, wystawiono tytuły wykonawcze. W jednej (dotyczącej należności z 2016 r.) Urząd Skarbowy w 2021 r. wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, a Inspektorat ponownie wystawił tytuł wykonawczy (w 2022 r.). Pięć należności odzyskano w wyniku czynności prowadzonych przez organ egzekucyjny;
- zgodnie z art. 15 § 2 z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁸ dłużnicy byli obciążani kosztami upomnień.

(akta kontroli str. 14-21, 24-35, 471-486)

Według LWIORiN, przed podjęciem czynności egzekucyjnych, stosownie do art. 6 § 1b upea, podejmowano działania informacyjne zmierzające do dobrowolnej spłaty należności. W większości przypadków był to kontakt telefoniczny lub mailowy. Działania takie były prowadzone także w stosunku do podmiotów zagranicznych poprzez korespondencję elektroniczną. Działania organów egzekucyjnych i ich skuteczność monitorowano poprzez kontakt telefoniczny z Urzędem Skarbowym z częstotliwością raz na pół roku. Dotyczyło to w szczególności 10 kontrahentów z zaległościami powyżej roku. Nieskuteczność egzekucji wynikała z braku dochodów dłużników.

(akta kontroli str. 466-470, 480-491)

W 2022 r. nie udzielano ulg w spłacie należności budżetowych. W 2023 r. (do 7 grudnia) ulgi wyniosły 29,9 tys. zł i polegały na umorzeniu należności. Na wniosek dłużnika uzasadniony trudną sytuacją życiową, decyzją LWIORiN z 9 marca 2023 r. umorzona została w części opłata sankcyjna (2 tys. zł). Decyzją LWIORiN z 31 marca 2023 r. umorzona została z urzędu należność cywilnoprawna wraz z odsetkami za zwłokę (łącznie 27,9 tys. zł). W decyzji wskazano, że umorzenia dokonano zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁹, z powodu uzasadnionego przypuszczenia, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 2009, dalej ustawa o wzajemnej pomocy.

⁷ Dz. Urz. UE L Nr 84 z 31 marca 2010 r., str. 1.

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 2505, ze zm., dalej: upea.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

należności, a dodatkowo postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne.
(akta kontroli str. 36-54)

Umorzenie opłaty sankcyjnej w kwocie 2 tys. zł na podstawie decyzji LWIORiN z 9 marca 2023 r. nieprawidłowo zaksięgowano na koncie 760 „Pozostałe przychody operacyjne” (na stronie Ma ze znakiem minus), zamiast na koncie 761 „Pozostałe koszty operacyjne”, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Przeksięgowania na prawidłowe konto dokonano podczas kontroli NIK.
(akta kontroli str. 37-38, 462-463)

1.3. Analiza wyciągów bankowych z czerwca 2023 r. wykazała, że uzyskane przez WIORiN dochody odprowadzono do budżetu państwa w terminach określonych w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego wykonywania budżetu państwa¹⁰.

(akta kontroli str. 55)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności WIORiN w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Umorzenie opłaty sankcyjnej w wysokości 2 tys. zł nieprawidłowo ujęto w ewidencji księgowej na koncie 760 na stronie Ma (ze znakiem minus). Było to niezgodne z pkt. II.77 Planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, stanowiącego zał. nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 13 września 2017 w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹¹.

Główny Księgowy wyjaśnił, że nieprawidłowe księgowanie umorzenia opłaty sankcyjnej w wysokości 2 tys. zł było wynikiem oczywistego błędu osoby księgującej. Zazaczył także, że nie zauważył pomyłki w księgowaniu. Powyższy błąd został skorygowany w trakcie kontroli poleceniem księgowania nr DB/105 z dnia 8 stycznia 2024 r. z datą księgowania na dzień 29 grudnia 2023 r. Dokumentem tym przywrócono poprawność księgowania i przejrzystość kont księgowych.

(akta kontroli str. 37-47, 457-463)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie planu finansowego WIORiN w zakresie dochodów. Należności z tytułu przeprowadzonych kontroli fitosanitarnych ujmowano w księgach rachunkowych pod datą rachunku i w prawidłowej kwocie. Podejmowano prawidłowe działania w celu windykacji zaległych należności budżetowych. Dochody terminowo odprowadzono na rachunek bankowy budżetu państwa. Nieprawidłowość polegającą na błędnym zaksięgowaniu umorzenia należności poprawiono w trakcie kontroli NIK.

OBSZAR

2. Realizacja planu finansowego wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich.

Opis stanu faktycznego

2.1. Wydatki WIORiN w 2022 r. wyniosły 15 968,9 tys. zł i stanowiły 99,9% planu po zmianach (15 972,2 tys. zł). Wydatki w 2023 r. (do 30 listopada) wyniosły 16 050 tys. zł i stanowiły 88% planu po zmianach (18 236,4 tys. zł). Poniesione zostały głównie na wynagrodzenia pracowników i pochodne od wynagrodzeń (89,4% wydatków ogółem) oraz na zakup m.in. paliwa do samochodów służbowych,

¹⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 259, ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 342 (zał. nr 3 II.77).

materiałów biurowych, środków czystości oraz energii i usług. Wydatki majątkowe, zrealizowane w 2022 r. w kwocie 445,7 tys. zł, przeznaczone zostały na termomodernizację budynku biurowego, rozbudowę parkingu, zakup samochodu osobowego oraz instalację klimatyzacji w budynku¹². W latach 2022-2023 (do 30 listopada) w WIORiN nie wystąpiły wydatki ze środków europejskich.

(akta kontroli str. 56-70, 175-205)

2.2. W 2022 r. plan wydatków WIORiN, został zwiększony o 715,2 tys. zł, w tym o: 635,1 tys. zł z rezerw celowych oraz o 80,1 tys. zł z rezerwy Wojewody Lubelskiego.

(akta kontroli str. 143-152, 154)

Badanie środków finansowych otrzymanych z rezerw celowych wykazało, że zostały one wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, tj.:

- 109,9 tys. zł (99,8% środków przyznanych z rezerwy poz. 8) – na sfinansowanie wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu pn. Program wspólnego rynku w ramach Porozumienia Grantowego na lata 2021-2022 dotyczącego dofinansowania realizacji działań kontrolnych w ramach Programu SMP;
- 250 tys. zł (100% środków z rezerwy poz. 59) – na realizację zadania pn. Termomodernizacja budynku biurowego WIORiN w Białej Podlaskiej;
- 273,5 tys. zł (99,5% środków z rezerwy poz. 62) – na sfinansowanie wynagrodzeń i pochodnych dla dziewięciu inspektorów i na pozostałe wydatki związane z całodobową obsługą przejść granicznych z Ukrainą¹³.

Niewykorzystanie kwoty 0,2 tys. zł z rezerwy poz. 8 wynikało ze zwolnienia z opłacania składek na Fundusz Pracy za pracowników, którzy ukończyli 55 lat (kobiety) i 60 lat (mężczyźni). Kwota 1,5 tys. zł niewykorzystana z rezerwy poz. 62, wynikała z niższych kosztów delegacji służbowych z powodu wcześniejszego niż planowano wdrożenia nowo zatrudnionych pracowników do pracy na granicy i braku konieczności uzupełnienia obsady przejść granicznych inspektorami z innych oddziałów. Kwota 1,7 tys. zł została zwrócona na rachunek bankowy Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego¹⁴ 30 grudnia 2022 r.

(akta kontroli str. 92-105, 163-169)

W 2022 r. środki finansowe z rezerwy Wojewody Lubelskiego przeznaczono na dofinansowanie termomodernizacji budynku biurowego WIORiN w Białej Podlaskiej oraz zakup umundurowania dla inspektorów upoważnionych do przeprowadzenia granicznej kontroli fitosanitarnej, zakup paliwa i uzupełnienie innych wydatków bieżących na utrzymanie i funkcjonowanie jednostki, zwiększonych w wyniku inflacji.

(akta kontroli str. 97)

W 2023 r. plan wydatków WIORiN został zwiększony m.in. o 730,3 tys. zł z rezerw celowych i 130,1 tys. zł z rezerwy Wojewody Lubelskiego.

Środki finansowe pochodzące z rezerw celowych wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem:

- 27,9 tys. zł z rezerwy poz. 8 (100% przyznanych środków) na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu Nr 101101929 – PL_Fito 2023 w ramach podpisanego 21 marca 2023 r. Porozumienia Grantowego dotyczącego dofinansowania realizacji działań w ramach programu Single Market Programme (SMP);

¹² W 2023 r. (do 30 listopada) nie realizowano wydatków majątkowych. Wydatki w grudniu wyniosły 51,2 tys. zł i poniesione zostały na wykonanie ścianek wydzielenia pożarowego dróg ewakuacyjnych wraz z systemem oddymiania pionu komunikacyjnego w budynku administracyjnym w Zamościu.

¹³ W Hrebennem i w Dorohusku w okresie wrzesień – grudzień 2022 r.

¹⁴ Dalej: LUW.

- 685,8 tys. zł z rezerwy poz. 62 (97,6%) na wynagrodzenia i pochodne, jako skutki zwiększenia zatrudnienia o dziewięciu inspektorów w 2022 r., w wyniku wdrożenia od 9 września 2022 r. całodobowej pracy na przejściach granicznych z Ukrainą oraz na zatrudnienie dwóch inspektorów od 1 lipca 2023 r. i pozostałe wydatki związane z całodobową obsługą ww. przejść.

Niewykorzystanie środków z rezerwy celowej poz. 62 wynikało z późniejszego niż planowano zatrudnienia inspektorów w 2023 r. Kwota 16,6 tys. zł została zablokowana decyzją Wojewody Lubelskiego z 27 grudnia 2023 r. na wniosek WIORiN z 18 grudnia 2023 r.

Główny Księgowy wyjaśnił, że rozstrzygnięcie naboru nastąpiło w sierpniu, w związku z tym w lipcu i za część sierpnia nie ponoszono wydatków w tym zakresie. Opóźnienie w zatrudnieniu przełożyło się na nadwyżkę posiadanych środków, której wysokość była trudna do określenia. Według stanu na koniec października dział finansowy nie posiadał informacji o planowanych nagrodach rocznych dla nowo zatrudnionych i ich ewentualnej wysokości. Po uzyskaniu ww. informacji do Wojewody Lubelskiego niezwłocznie został przesłany wniosek o blokadę środków na wydatki.

(akta kontroli str. 129-142, 153, 155-162, 457-461)

Z rezerwy Wojewody Lubelskiego w 2023 r. wykorzystano 126,1 tys. zł, tj. 97% przyznanych środków. Przeznaczono je m.in. na wykonanie ścianek wydzielenia pożarowego dróg ewakuacyjnych wraz z systemem oddymiania pionu komunikacyjnego oraz modernizacją rozdzielni głównej w budynku administracyjno-biurowym w Zamościu oraz uzupełnienie wydatków bieżących niezbędnych do funkcjonowania WIORiN, w tym zwiększenie odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

(akta kontroli str. 161)

2.3. Kontrolę prawidłowości dokonywania wydatków w latach 2022-2023 przeprowadzono na próbie 36 dowodów na kwotę 229 tys. zł, z tego 157,3 tys. zł poniesionych w 2022 r.¹⁵ i 71,7 tys. zł¹⁶ w 2023 r. Ustalono, że:

- wydatki bieżące i majątkowe były celowe i służyły realizacji zadań WIORiN,
- zostały poniesione do wysokości kwot określonych w planie finansowym Inspektoratu,
- nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności, skutkujące zapłaceniem odsetek, kar lub opłat,
- środki trwale zostały prawidłowo ujęte w ewidencji środków trwałych. Zakupiony samochód osobowy¹⁷ zarejestrowano i przekazano do użytkowania niezwłocznie po zakupie.

(akta kontroli str. 68, 170-209)

W Inspektoracie realizowano wydatki na zakup materiałów biurowych z przeznaczeniem na promowanie WIORiN, które według wyjaśnienia LWIORiN, w 2022 r. wyniosły 382 zł, a w 2023 r. 380 zł.

¹⁵ Badaniem objęto wydatki majątkowe (zakup samochodu, rozbudowę parkingu) oraz wydatki bieżące na zakup: materiałów (m.in. program antywirusowy, panele podłogowe, listwy przypodłogowe) i usług (m.in. malowanie pomieszczeń, położenie wykładziny, catering).

¹⁶ Badaniem objęto wydatki na zakup: wyposażenia (m.in. licencję, drukarki mobilne, tonery, pułapki, wabiki, podłogi lepowe, etykiety, paszporty urzędowe dla sadzonek roślin), usług (m.in. transportowe, serwisowe, hotelowe, poligraficzne, gastronomiczne, wynajem sali konferencyjnej, obsługa prawna, naprawa układu hamulcowego, remont chodnika przy budynku, wymiana uszkodzonej rury wodnej i modernizacja instalacji), delegacje pracowników.

¹⁷ Na potrzeby inspektorów terenowych WIORiN w celu dojazdu do miejsc wykonywania czynności kontrolnych.

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że działania informacyjno-promocyjne były jednym z zadań wynikającym z art. 16 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa¹⁸. Promowanie Inspekcji wynikało także z przyjętej Strategii Rozwoju Państwowego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa na lata 2022-2027 (dalej: Strategia). Wojewódzki Inspektor wskazał, że został wyznaczony przez GIORiN na lidera grupy roboczej „Uczestnictwo w lokalnych przedsięwzięciach”. Członkami tej grupy zostali m.in. pracownicy WIORiN w Lublinie. Zadaniem ww. osób było opracowanie spójnego planu działania w zakresie promocji Inspekcji dla wszystkich wojewódzkich inspektoratów ochrony roślin i nasiennictwa w Polsce. Celem wynikającym ze Strategii był rozwój współpracy z otoczeniem, m.in. ze środowiskiem naukowym, organizacjami pozarządowymi, usługobiorcami. WIORiN osiągał ten cel poprzez organizację, współorganizację lub udział w przedsięwzięciach, których w 2022 r. zorganizował sześć, a w 2023 r. – 11. Były to m.in. zajęcia edukacyjne dla uczniów, wykłady i warsztaty dla studentów.

(akta kontroli str. 436-445, 526)

Na podstawie analizy informacji zamieszczonych na stronie internetowej WIORiN ustalono, że pracownicy Inspektoratu brali ponadto udział w wydarzeniach takich jak m.in. dożynki wojewódzkie, powiatowe, Międzynarodowa konferencja sadownicza „Jagodowe Trendy 2023”, Diecezjalno-Gminne Święto Plonów, Wojewódzkie Lubelskie Święto Miodu, Święto Sadów, targi rolnicze.

(akta kontroli str. 317-322)

2.4. Kontrolą objęto nw. postępowania o udzielenie zamówień publicznych:

- na zakup i dostawę paliw dla WIORiN (181,5 tys. zł), przeprowadzone w 2022 r. na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹⁹;
- na uszycie i dostawę umundurowania dla pracowników oddziałów granicznych WIORiN (53 tys. zł), przeprowadzone w 2023 r. na podstawie wprowadzonych zarządzeniem nr 9/21 LWIORiN z 22 grudnia 2021 r. zasad udzielania zamówień publicznych przez WIORiN w Lublinie (dalej: zasady zp).

Ustalono, że zamówienia na zakup i dostawę paliw udzielono zgodnie przepisami Pzp, w trybie podstawowym, na podstawie art. 275 pkt 1 tej ustawy.

Zamówienie na uszycie i dostawę umundurowania zostało udzielone zgodnie z § 3 pkt 1 i 6 oraz § 4 pkt 1 zasad zp. Zapytanie ofertowe zamieszczone zostało na stronie internetowej Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa i WIORiN. W wyniku przeprowadzonego postępowania zawarto umowę z wykonawcą, który jako jedyny złożył ofertę.

(akta kontroli str. 210-225)

2.5. W 2022 r. WIORiN wykonał ogółem 35 896 (103%) z zakładanych 34 822 kontroli i działań urzędowych, które skutkowały stwierdzeniem 735 nieprawidłowości. W 2023 r. wykonał ogółem 34 985 (105,4%) z planowanych 33 200 kontroli, w wyniku których stwierdzono 812 nieprawidłowości. Do podstawowych zadań Inspekcji należało zapewnienie bezpieczeństwa fitosanitarnego oraz prawidłowego stosowania środków ochrony roślin i nawozów, a także zapewnienie wysokiej jakości materiału siewnego. W zakresie:

- nadzoru nad wytwarzaniem, oceną, obrotem, stosowaniem materiału siewnego oraz kontrolą upraw GMO zaplanowano na 2022 r. 8124 zadań, wykonano 7519 (92,6%), na 2023 r. – 7730 zadań, wykonano 7903 (102,2%);

¹⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 1992.

¹⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm., dalej: Pzp.

- nadzoru nad zdrowiem roślin, prawidłowym stosowaniem środków ochrony roślin, wprowadzaniem do obrotu środków ochrony roślin i nawozów w 2022 r. zaplanowano 3318 zadań, a wykonano 3454 (104%), w 2023 r. zaplanowano 3231 zadań, wykonano 3696 (114%);
- nadzoru nad zdrowiem roślin i diagnostyką laboratoryjną plan na 2022 r. zakładał 23 370 kontroli, wykonano 24 923 (106,6%), w 2023 r. z zaplanowanych 22 553 kontroli zrealizowano 23 647 (104,8%).

(akta kontroli str. 98-105, 112-121)

2.6. Zobowiązania WIORiN na 31 grudnia 2022 r. wyniosły 941,3 tys. zł, a na 31 grudnia 2023 r. 1098 tys. zł i wynikały głównie z naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników i pochodnych od tego wynagrodzenia. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

(akta kontroli tom I str. 57-58, 63-64)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności WIORiN w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie planu finansowego WIORiN w zakresie wydatków. Zostały one poniesione zgodnie z planem finansowym oraz służyły realizacji celów jednostki. Przyznane środki z rezerw: celowych i Wojewody Lubelskiego zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i prawidłowo rozliczone. Zamówienia publiczne udzielane były zgodnie z Pzp oraz z ustalonymi wewnętrznymi zasadami zp. Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

OBSZAR

3. Zatrudnienie i wynagrodzenia.

Opis stanu faktycznego

3.1. Przeciętne zatrudnienie w WIORiN, w przeliczeniu na etaty, wyniosło 142 w 2022 r. i 153,5 w 2023 r. (na 30 września). Według stanu na 30 września 2023 r. blisko 96% zatrudnionych stanowili członkowie Korpusu Służby Cywilnej (dalej: KSC). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w 2023 r. (do 30 września) wyniosło 7060,5 zł dla członków KSC oraz 8084,3 zł dla pracowników nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń i było odpowiednio wyższe o 560,5 zł (8,6%) i 97,7 zł (1,2%) w porównaniu do 2022 r.

(akta kontroli str. 226, 385-391)

3.2. W latach 2022-2023 w WIORiN rozwiązano stosunek pracy z 19 pracownikami, w tym z 13 członkami KSC.

LWIORiN wyjaśniła, że w większości przypadków umowy rozwiązano za porozumieniem stron z powodu przejścia pracownika na emeryturę. W kilku przypadkach umowa wygasła z upływem terminu na jaki została zawarta. W latach 2022-2023 żaden z pracowników nie wypowiedział jednostronnie stosunku pracy, tym samym powody rozwiązania umów przez pracowników nie leżały po stronie WIORiN. Część pracowników ustnie wskazywała względy osobiste jako przyczynę rezygnacji.

W ocenie Wojewódzkiego Inspektora zatrudnienie w Inspektoracie w latach objętych kontrolą było niewystarczające do realizacji zadań z uwagi m.in. na:

- zwiększenie obowiązków spowodowane agresją zbrojną Rosji na Ukrainę i wydaną w wyniku tego decyzją Wojewody Lubelskiego dotyczącą uruchomienia całodobowej obsługi na przejściach granicznych;
- przejęcie nadzoru nad wprowadzeniem do obrotu produktów nawozowych UE;
- zwiększenie obowiązków związanych z realizacją celów zawartych w Strategii.

LWIORiN wyjaśniła, że dokonywano analizy potrzeb związanych z zapewnieniem właściwego poziomu obsady kadrowej. Podejmowano działania w celu zapewnienia

całodobowej obsługi w oddziałach granicznych w Dorohusku i w Hrubieszowie oraz w punkcie kontroli fitosanitarnej w Hrebennem. Informowano Wojewodę Lubelskiego o potrzebie dodatkowego zatrudnienia wraz z przedstawieniem szacunkowych kosztów z tym związanych. Wnioskowano także o zapewnienie środków finansowych na ten cel.

W 2022 r. w WIORiN zatrudniono 14 członków KSC i trzech pracowników nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, a w 2023 r. odpowiednio 14 i czterech.

(akta kontroli str. 227, 436-443)

Zasady naboru pracowników Inspektoratu określone zostały w Programie zarządzania zasobami ludzkimi WIORiN w Lublinie²⁰ (dalej: program zzi). Analiza pięciu postępowań związanych z zatrudnieniem w latach 2022-2023 sześciu osób wykazała, że postępowania zostały przeprowadzone na podstawie otwartego konkursu, zgodnie z zasadami określonymi w art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej²¹ oraz w § 6 ust. 1, § 7 i 9 ust. 1 programu zzi. Zatrudnione osoby spełniały wymagania określone dla stanowisk objętych rekrutacją.

(akta kontroli str. 249-265, 290)

W 2022 r. obowiązywały cztery, a w 2023 r. (do 30 listopada) trzy umowy zlecenia w przedmiocie wykonania zadań pomocniczych²², zawarte z osobami, które nie były pracownikami WIORiN. Łączna kwota wydatkowana na wynagrodzenia z tytułu zawartych umów zlecenia wyniosła 28,8 tys. zł w 2022 r. i 18 tys. zł w 2023 r. (do 30 listopada). Kontrola dwóch umów m.in. na dokonywanie przeglądu wewnętrznych procedur obowiązujących w WIORiN pod kątem ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa na kwotę 4 tys. zł²³ oraz na sprzętanie pomieszczeń biurowych na kwotę 7,5 tys. zł²⁴, nie wykazała nieprawidłowości. Rozliczenia zostały dokonane na podstawie rachunków wystawionych przez zleceniobiorców oraz wypłacone terminowo i w prawidłowej wysokości. W umowach zabezpieczono także interes Inspektoratu poprzez zapis dotyczący kary umownej za nienależyte wykonanie przedmiotu umowy.

(akta kontroli str. 276-283)

3.3. Wydatki na wynagrodzenia osobowe wyniosły: 10 529,2 tys. zł w 2022 r. oraz 9067,2 tys. zł w 2023 r. (do 30 września) i poniesione zostały w granicach limitów określonych w planie finansowym.

Dodatki zadaniowe wyniosły 298 tys. zł w 2022 r. i 158,8 tys. zł w 2023 r. (do 30 września), nagrody uznaniowe odpowiednio: 992,7 tys. zł i 547,3 tys. zł, premie 13,9 tys. zł i 13,3 tys. zł. Ponadto wypłacono nagrody jubileuszowe w wysokości 198,4 tys. zł i 208,8 tys. zł oraz odprawy emerytalne w kwocie 142 tys. zł i 109,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 284)

Analiza nagród przyznanych pięciu pracownikom na łączną kwotę 14,1 tys. zł²⁵ wykazała, że zostały one przyznane zgodnie z przyjętym w WIORiN Regulaminem nagród²⁶. Informacje o ich przyznaniu, stosownie do art. 105 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy²⁷ oraz § 3 pkt 2 lit. I rozporządzenia Ministra

²⁰ Wprowadzonym zarządzeniem nr 6/21 LWIORiN z dnia 21 maja 2021 r.

²¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1691, ze zm., dalej: ustawa o sc.

²² Tj. w komórkach obsługowych WIORiN.

²³ Tj. za sierpień 2023 r. 2000 zł i za wrzesień 2023 r. 2000 zł.

²⁴ Za każdy z miesięcy od lipca do grudnia 2023 r. po 1245,50 zł.

²⁵ W tym wypłaconych w 2022 r. 6,7 tys. zł i w 2023 r. 7,4 tys. zł.

²⁶ Wprowadzonym zarządzeniem nr 08/12 LWIORiN z 10 grudnia 2012 r. w sprawie ustalenia Regulaminu nagród WIORiN w Lublinie.

²⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1465.

Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie dokumentacji pracowniczej²⁸, umieszczano w aktach osobowych pracowników.

(akta kontroli str. 292-303)

Zasady przyznawania premii pracownikom WIORiN określał Regulamin premiowania pracowników²⁹, zgodnie z którym utworzony fundusz premiiowy przeznaczony był na premie dla osób zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych, robotniczych i obsługi. Premia stanowiła zawarty w angażu pracownika składnik wynagrodzenia określony procentowo w stosunku do wynagrodzenia zasadniczego. W dwóch analizowanych umowach o pracę wysokość ustalonej premii wynosiła 10%. Wypłata następowała w okresach miesięcznych, w dniu wypłaty wynagrodzenia.

(akta kontroli str. 286-289)

Liczba zatrudnionych w WIORiN członków KSC według stanu na 31 grudnia 2022 r. wynosiła 152 osoby, a na 30 września 2023 r. 158 osób. Czterech pracowników było urzędnikami służby cywilnej. W latach objętych kontrolą stopień służbowy zwiększono jednemu urzędnikowi. Przeprowadzone w listopadzie 2023 r. postępowanie było zgodne z art. 89 ustawy o sc. W WIORiN nie ustalono regulacji wewnętrznych w tym zakresie.

(akta kontroli str. 266-275, 285)

Pracownicy służby cywilnej WIORiN, zgodnie z art. 88 ustawy o sc otrzymywali dodatki zadaniowe. Badanie 20 dodatków przyznanych w latach 2022-2023 w łącznej kwocie 9,9 tys. zł³⁰, wykazało, że:

- w 11 przypadkach przyznane zostały za przygotowanie stoiska informacyjno-promocyjnego i udział w wydarzeniach promujących WIORiN podczas regionalnych wydarzeń, takich jak m. in. Święto Botaniki w Lublinie, Święto Sadów w Józefowie nad Wisłą, Dożynki Wojewódzkie w Radawcu, XV edycja Targów Rolniczych Agro Park w Lublinie;
- w pięciu przypadkach przyznane zostały w związku z powierzeniem dodatkowych czynności związanych z pełnieniem obowiązków Kierownika Oddziału Granicznego, zastępowaniem Kierownika Działu Administracyjnego, okresowym zwiększeniem obowiązków służbowych z tytułu m.in. udziału w spotkaniach on-line, przygotowywania codziennych raportów, nadzoru i koordynacji oddziałów granicznych, prowadzenia spraw obronnych w Inspektoracie;
- w czterech przypadkach dodatki zadaniowe przyznano pracownikom (członkom KSC) za prace porządkowe, tj. sprzątanie pomieszczeń biurowych, utrzymywanie porządku na terenie posesji wokół budynku zajmowanego przez WIORiN, tj. za czynności, które nie miały charakteru urzędniczego, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 255, 259-265, 304-384)

Dodatki zadaniowe przyznawano na wniosek bezpośredniego przełożonego pracownika lub z własnej inicjatywy LWIORiN, co było zgodne z § 22 programu zsl. W trzech przypadkach wnioski do Wojewódzkiego Inspektora składali sami zainteresowani.

LWIORiN wyjaśnił, że w ww. trzech przypadkach z własnej inicjatywy przyznał dodatki. Wnioski osób pełniących funkcje kierownicze traktowane były jedynie jako

²⁸ Dz. U. poz. 2369, ze zm.

²⁹ Wprowadzonym zarządzeniem nr 6/09 LWIORiN z 14 lipca 2009 r. w sprawie ustalenia Regulaminu premiowania pracowników WIORiN w Lublinie.

³⁰ W tym w 2022 r. 5,3 tys. zł, w 2023 r. 4,6 tys. zł.

informacja o osobie realizującej te zadania w danym okresie oraz potwierdzenie ich wykonania celem możliwości przyznania dodatku.

(akta kontroli str. 255, 376-384, 511-512, 515)

Pracownikom służby cywilnej przyznawano dodatek zadaniowy w wysokości od 120 zł do 800 zł. Wypłacany był w prawidłowej kwocie i terminowo. Poza dodatkiem zadaniowym przyznawanym za udział w wydarzeniach promujących Inspekcję, pracownikom wykonującym te zadania w godzinach nadliczbowych w dni wolne od pracy (sobota, niedziela) udzielano także czasu wolnego w tym samym wymiarze.

(akta kontroli str. 304-384)

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że pracownicy WIORiN za pracę w godzinach nadliczbowych otrzymywali zgodnie z art. 97 ust. 6 ustawy o sc czas wolny w wymiarze odpowiadającym pracy w godzinach nadliczbowych, a na podstawie art. 88 ww. ustawy przyznawano im dodatek zadaniowy. W sytuacji wykonywania dodatkowych zadań, takich jak udział w wydarzeniach promujących Inspektorat, udzielany im był zarówno czas wolny, jak i dodatek zadaniowy. Przyznanie ww. uprawnień pracowniczych przewidzianych w ustawie o sc w żadnym wypadku się nie wykluczało. Pracownik może wykonywać zwiększone obowiązki nie tylko w swoim normatywnym czasie pracy, ale również w razie potrzeby w godzinach nadliczbowych. W takim przypadku ma prawo zarówno do dodatku, jak i do rekompensaty za pracę w godzinach nadliczbowych, a pracodawca nie może samowolnie nie przyznać pracownikowi dnia wolnego, gdyż naraziłby się na naruszenie przepisów prawa pracy.

Wojewódzki Inspektor wskazał, że przeprowadzone w WIORiN kontrole, m.in. przez Lubelski Urząd Wojewódzki (w 2022 r.), GIORiN (w 2020 r.) Państwową Inspekcję Pracy (w 2019 r.), nie wykazały nieprawidłowości w zakresie wypłaty wynagrodzeń, dodatków i nagród. Dodatkowo kwestia ta była już wyjaśniana w piśmie do Dyrektora Departamentu Służby Cywilnej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (dalej: KPRM)³¹, a udzielone przez LWIORiN wyjaśnienia zostały przyjęte bez zastrzeżeń.

(akta kontroli str. 511-566)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności WIORiN w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Czterem pracownikom (członkom KSC) przyznano dodatki zadaniowe w kwocie ogółem 1455 zł (w 2022 r. 595 zł i w 2023 r. 860 zł) za prace porządkowe, takie jak sprzątnięcie pomieszczeń biurowych zajmowanych przez Inspekcję, utrzymanie porządku na terenie posesji wokół budynku, które nie miały charakteru urzędniczego.

(akta kontroli str. 376-384)

LWIORiN wyjaśnił, że w przepisach powszechnie obowiązujących brak jest przepisów zakazujących przyznania dodatku za czynności o charakterze organizacyjno-porządkowym. Dodatek ten ma charakter fakultatywny i jest przyznawany przez pracodawcę w zależności od potrzeb jednostki. Ustawa o sc nie precyzuje, na jaki okres może być on przyznany, w jakiej wysokości oraz za jaki charakter zadań, pozostawiając ten zakres spraw do arbitralnej decyzji pracodawcy. Analizy Szefa Służby Cywilnej czy opinie Departamentu Służby Cywilnej KPRM to jedynie stanowiska tych organów i nie stanowią wiążącej wykładni prawa. Należy nadmienić, że kwestia przyznania dodatku związana jest z ogólnymi wytycznymi w służbie cywilnej do ograniczania zawierania umów zlecenia z pracownikami Inspekcji. We wcześniejszych latach zdarzało się, że pracownicy wykonywali czynności organizacyjno-porządkowe w ramach umów cywilnoprawnych. Podczas

³¹ W odpowiedzi na pismo znak DSC.WAP.161.20.2023 z dnia 30 maja 2023 r.

kontroli przeprowadzonych przez LUW i GIORiN kładziony był nacisk na unikanie zawierania takich umów przez Inspekcję. W Rekomendacjach zawartych w piśmie z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z 29 sierpnia 2016 r. wskazano, iż w przypadku zaistnienia uzasadnionych okoliczności, należy w szczególności wziąć po uwagę inne formy wynagradzania własnych pracowników za wykonanie dodatkowych zadań, np. poprzez przyznanie dodatków zadaniowych i nagród finansowych. W Inspekcji zrezygnowano tym samym z zawierania umów cywilnoprawnych na rzecz wynagradzania pracowników formami przewidzianymi przez ustawę o sc.

NIK zauważa, że dodatkowe zadania, za które może zostać przyznany dodatek zadaniowy, powinny spełniać przesłankę określoną w art. 2 ustawy o sc, tzn. powinny być to zadania ustalone dla stanowisk urzędniczych. Stanowiska w KSC zostały określone w załączniku do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 kwietnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej³², wśród tych stanowisk nie występują stanowiska związane ze sprzętaniem pomieszczeń czy pracami porządkowymi na terenie posesji.

(akta kontroli str. 512-566)

OCENA CZĄSTKOWA

Wydatki na wynagrodzenia wykonano w granicach limitów określonych w planie finansowym. Premie, nagrody i dodatki zadaniowe przyznawano pracownikom WIORiN zgodnie z ustalonymi zasadami. Cztery dodatki zadaniowe (z 20 badanych) przyznane zostały pracownikom KSC za zadania, które nie miały charakteru urzędniczego. Zlecenie przez WIORiN zadań na zewnątrz było uzasadnione.

OBSZAR

4. Prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych i w zakresie operacji finansowych.

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez WIORiN rocznych sprawozdań za 2022 r. oraz miesięcznych za wrzesień i listopad 2023 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
 - z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28 Programy roczne),
- a także sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. oraz za III kwartał 2023 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania przekazano do LUW w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej³³ oraz Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych³⁴. Sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, z wyjątkiem rocznego sprawozdania Rb-27 za 2022 r. W sprawozdaniu tym wykazano nieuregulowane należności w kwocie 24,5 tys. zł z terminem płatności przypadającym na 2023 r., co było niezgodne z instrukcją sporządzania sprawozdań

³² Dz. U. z 2021 r. poz. 797.

³³ Dz. U. z 2022 r. poz. 144, dalej: rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

³⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 652.

Rb-27 § 5 ust. 2 załącznika 35 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Zagadnienie to zostało opisane w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 5-8, 57-64, 69-91, 385-391, 431-433)

W WIORiN nie wprowadzono odrębnych procedur dotyczących sprawozdawczości budżetowej. Nie zidentyfikowano także ryzyk odnoszących się do sporządzania sprawozdań, tym samym w procedurach kontroli zarządczej nie zaplanowano działań mających na celu przeciwdziałanie ewentualnym nieprawidłowościom w tym zakresie. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że w regulaminie kontroli zarządczej w kwestii dotyczącej gospodarki finansowej występuje odesłanie do odrębnych przepisów wewnętrznych, tj. do Polityki rachunkowości.

(akta kontroli str. 392-430)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności WIORiN w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W rocznym sprawozdaniu Rb-27 za 2022 r. wykazano nieuregulowane należności w kwocie 24 544,70 zł, których termin płatności przypadał na 2023 r. Było to niezgodne z § 5 ust. 2 instrukcji sporządzania sprawozdań Rb-27 stanowiącej załącznik 35 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którym w kolumnie należności wykazuje się: salda początkowe (należności pozostałych do zapłaty zmniejszone o nadpłaty), powiększone o kwoty przypisów z tytułu dochodów budżetowych, których pierwotny termin płatności przypada na dany rok budżetowy.

Kwota 24 544,70 zł, dotycząca należności z terminem płatności przypadającym w 2023 r., stanowiła 1,4% należności i 29,1% należności pozostałych do zapłaty wykazanych w Rb-27 za 2022 r. (odpowiednio: 1 796 677,84 zł i 84 304,96 zł).

(akta kontroli str. 5, 431)

Główny Księgowy wyjaśnił, że w sprawozdaniu Rb-27 za 2022 r. błędnie wskazano należności i należności pozostałe do zapłaty, których termin płatności przypadał na 2023 r. Powodem było nieprawidłowe ujęcie w ww. sprawozdaniu całości kwoty z konta zbiorczego 221, co stosuje się przy sprawozdaniach składanych za I, II i III kwartał. Na koniec roku w programie finansowym wyodrębnione były dwa konta analityczne obejmujące należności wymagalne do zapłaty w roku budżetowym (221-12) oraz ujmujące należności niewymagalne do zapłaty w roku sprawozdawczym (221-22). Powstała nieprawidłowość wynikała z oczywistego błędu polegającego na wskazaniu w sprawozdaniu kwoty z konta zbiorczego.

(akta kontroli str. 457-461)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje objęte kontrolą sprawozdania WIORiN, z wyjątkiem sprawozdania Rb-27 za 2022 r., w którym o 29% zawyżono należności pozostałe do zapłaty wskutek wykazania należności, których termin płatności przypadał na 2023 r. Sprawozdania zostały sporządzane na podstawie prowadzonej w Inspektoracie ewidencji księgowej i terminowo przekazane do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego.

OBSZAR

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski i uwagę:

Wnioski

1. Przyznawania dodatków zadaniowych wyłącznie za czynności o charakterze urzędniczym.

2. Niewykazywanie w rocznym sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27 należności budżetowych, których termin płatności przypada na rok następny.

Uwaga Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że w WIORiN nie zidentyfikowano ryzyk odnoszących się do sporządzania sprawozdawczości budżetowej oraz kontroli poprawności zapisów księgowych. Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzone w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych wskazują na konieczność zapewnienia adekwatnych mechanizmów kontroli zarządczej w tym zakresie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych i uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 19 lutego 2024 r.

Kontroler:
Agnieszka Kulik
Starszy inspektor kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch
/podpisano elektronicznie/